

jiet tan-nazzjonijiet kollha barra u'uhud magħluqin wara l-Purtiera tal-Hadid. Turiġa oħra ta' ferh universali saret għall-hatra tal-Papa l-gdid, il-Qdusija Tiegħu Gwanni XXIII. J'Alla Kristu Sultan iseddqu u jghinu b'ixx għal żmien twil imexxi d-Dgħajsa ta' Pietru lejn il-kenn tal-haqq, is-sewwa u s-sliem.

NOTA EDITORJALI — Billi dan in-Nru. ta' **IL-MALTI**, minhabba ċirkustanzi ta' xogħlijiet iżjed urġenti fl-Istamperija, ma satax jidher f'waqtu, u habat li dan in-Nru. hareġ sew sew wara xi ftit żmien mill-mewt tal-Papa Piju XII u l-elezzjoni tal-Papa l-Ġdid Gwanni XXIII, l-Editorjal u xi materji oħra dwar dawn iċ-ċirkustanzi storici dahhalniehom f'dan in-Nru. ta' **IL-MALTI**.

MEDITATION

Ta' WALLACE PH. GULIA

Qatt la tgħid

li wasalt fil-wied tad-dmugh:

hofor oħra ssib

u dagħbien koroh li qatt ma hlomt

jinfethu taħt riglejk;

u meta tinzel

ix-xemx ma tistax biex

lanqas jinħbew l-għoljiet

li minnhom bdejt in-nizla għal gol-wied.

Iżżihajr il-Mulej għal dak li int,

ghax aghar dejjem issb:

u wahdek ma tasalx biex tibda t-trejqa

li twasslek fl-għoli, fuq,

qalb l-igbla jsebbhu

bil-gilju jfuh miksija

u l-madriperla tbajjad.

O l-ghali ma jonqosx lanqas il-hażen

u l-ferh li tohlom wahdek

ifernaq fl-ugighat ta' mitt tbatija.

IL-GHAZLA TAL-PAPA

Ta' A. TABONE

IL-PAPA Piju XII li għadu kif halla dan il-wied tad-dmugh biex jingħaqad għal dejjem mal-henjin tal-Genna, fit-8 ta' Diċembru tas-sena 1945, jgħid li 13 il-sena ilu, kien hareġ Kostituzzjoni, jew, biex niftiehmuh ahjar, liġi dwar il-ghazla tal-Papa l-gdid. F'din il-liġi, il-Papa msemmi, wara li tkellem dwar is-setgħa tal-kulleġġ tal-Kardinali u tal-Kongregazzjonijiet Rumani dment li nkunu għadna mingħajr Papa jghaddi minnu-fih biex jikkellem minn min u kif għandha ssir il-hatra tal-Papa. Jibda biex jgħid illi l-ghazla tal-Papa għandha ssir mill-Kardinali kollha biss. Fi żmien l-imghoddi, ingħidu aħna madwar 500 sena ilu, il-ghazla tal-Papa kienet issir mill-Kleru ta' Ruma flimkien ma' xi nies oħra tal-belt eterna. Imma din id-drawwa spiccat għal kollox minn żmien il-Papa Girgor X, ghax Hu kien l-ewwel wiehed li għamel liġi biex il-hatra tal-Papa ssir mill-Kardinali biss. Hekk għadu llum, imma mhux mill-Kardinali li jkun Ruma biss, iżda mill-Kardinali tad-dnja kollha.

Għalhekk id-Dekan tal-Kardinali hekk kif iħabbar lid-dinja l-mewt tal-Papa, għandu jsejjaħ lill-Kardinali kollha, biex fi żmien 15 il-gurnata, jingħabru Ruma. Il-morda jew dawk l-oħrajn li għal xi raġuni kbira ma jkunux jistgħu jmorru Ruma, ma jistgħux jibgħatu lil haddiehor minn flokhom.

Wara 15 il-jum, u xi jumejn jew tlieta wara wkoll ikun meħtieġ, li l-Kardinali jidhlu f'post imsejjaħ il-Konklavi biex hemm gew issir il-ghazla tal-Papa l-gdid. Kull Kardinal jista' jdahhal miegħu tnejn minn nies biss, is-segretarju u xi qaddej: il-Kardinali morda, bis-sensja tal-Kardinali l-oħra, jistgħu jdahhlu wiehed ieħor, u dawn ma jistgħux ikunu qaba tal-Kardinal jew imħalltin miegħu sat-tieni grad, u lanqas ma jistgħu jkun ta' l-istess Ordni jekk il-Kardinal ikun Patri, u lanqas ma jistgħu jaqdu lil xi Kardinal ieħor hlief lil dak li jdahhalhom. Ma' dawn jidhlu wkoll fil-Konklavi konfessur, wiehed biss, li għandu jkun patri, żewġ tobbja, kirurgu u speċjalista tal-oppju u xi qaddej jew tnejn magħhom. Dawn in-nies kollha meta jidhlu fil-Konklavi jieħdu l-gurament li jaqdu dmirhom kif imiss, li jzommu s-sigriet ta' kull ma jsew jew jisimghu hemm gew.